

RANG I INVERZ MAT.

3.1.

* nećemo def. inverz ako matrica nije kvadratna

1. $A \in M_n$. Matrica $A' \in M_n$ za koju vrijedi $A'A = AA' = I$ naziva se inverzna matrica matrice A .

→ A^{-1}

2. Mat. $A \in M_n$ je regularna ako postoji A^{-1} . Ako nije regularna (nema inverz) onda je singularna (rijetkost).

(invertibilna)

Primjer 1.)

a) $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$

$$A \cdot A' = I$$

$$\begin{bmatrix} c & d \\ 0 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

nemoguće

$$A' = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \quad \text{~ ne postoji } A' \text{ tj. } a, b, c, d \text{ zadovoljavala svojstvo}$$

A nema inverz \Rightarrow SINGULARNA

d) $A = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix}$

$$2a = 1$$

$$2b = 0$$

$$\underline{a = \frac{1}{2}}$$

$$\underline{b = 0}$$

$$3c = 0$$

$$\underline{d = \frac{1}{3}}$$

$$\underline{c = 0}$$

$$\rightarrow A' = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & 0 \\ 0 & \frac{1}{3} \end{bmatrix}$$

$$A' \cdot A = I$$

$$\begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 2a & 2b \\ 3c & 3d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

TEOREM Jedinstvenost inverza

Neka je $A \in M_n$ regularna mat. Tada postoji tačno jedna mat A^{-1} takva da je $A^{-1}A = A^{-1}A = I$.

DOKAZ:

Pretpostavimo suprotno; Neka postoje $A' : A''$ inverz mat zadane reg mat A .

$$AA' = A'A = I$$

$$AA'' = A''A = I$$

$$A'A = I \quad / \cdot A'' \quad \text{množim s desna}$$

$$A'(A \cdot A'') = A''$$

$$I \cdot A' = A'' \Rightarrow A' = A'' \quad \Downarrow \Downarrow$$

TEOREM Mat. $A \in M_n$ je regularna ako i samo ako je $\det A \neq 0$.

Kramcova formula: $A^{-1} = \frac{1}{\det A} \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & \dots & A_{1n} \\ A_{12} & A_{22} & \dots & A_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ A_{n1} & A_{n2} & \dots & A_{nn} \end{bmatrix}$

gornja formula je zgodna za računanje inverza mat tipa 2×2 .

DOKAZ: \Rightarrow neka je A reg. mat. Tada postoji jedinstven inverz A^{-1} t.d. $A \cdot A^{-1} = A^{-1} \cdot A = I$.

Primijenimo Binet - Cauchyjev teorem

$$\det(A \cdot A^{-1}) = \det(I)$$

$$\det(A) \cdot \det(A^{-1}) = 1$$

$$\Rightarrow \det(A) \neq 0$$

\Leftarrow Neka je $\det A \neq 0$. Pokazuje se da, tada postoji A^{-1} ;

vrjedi $(A^{-1})_{ij} = \frac{A_{ji}}{\det A}$.

TEOREM 2 Umnožak regularnih matrica

Ako su A i B regularne matrice istog reda, tada je i AB regularna i vrijedi:

$$(AB)^{-1} = B^{-1} A^{-1}$$

Dokaz:

Matrica $B^{-1} A^{-1}$ postoji po pretpostavci.

Direktna provjera:

$$(AB)(B^{-1} A^{-1}) = A \overbrace{BB^{-1}}^I A^{-1} = A \cdot I \cdot A^{-1}$$

$$A \cdot I \cdot A^{-1} = A \cdot A^{-1} = \underline{\underline{I}} \quad \checkmark$$

Zato postoji inverz od AB i on je jednak $B^{-1} A^{-1}$.